Strany 62 – 65

Pojmová mapa

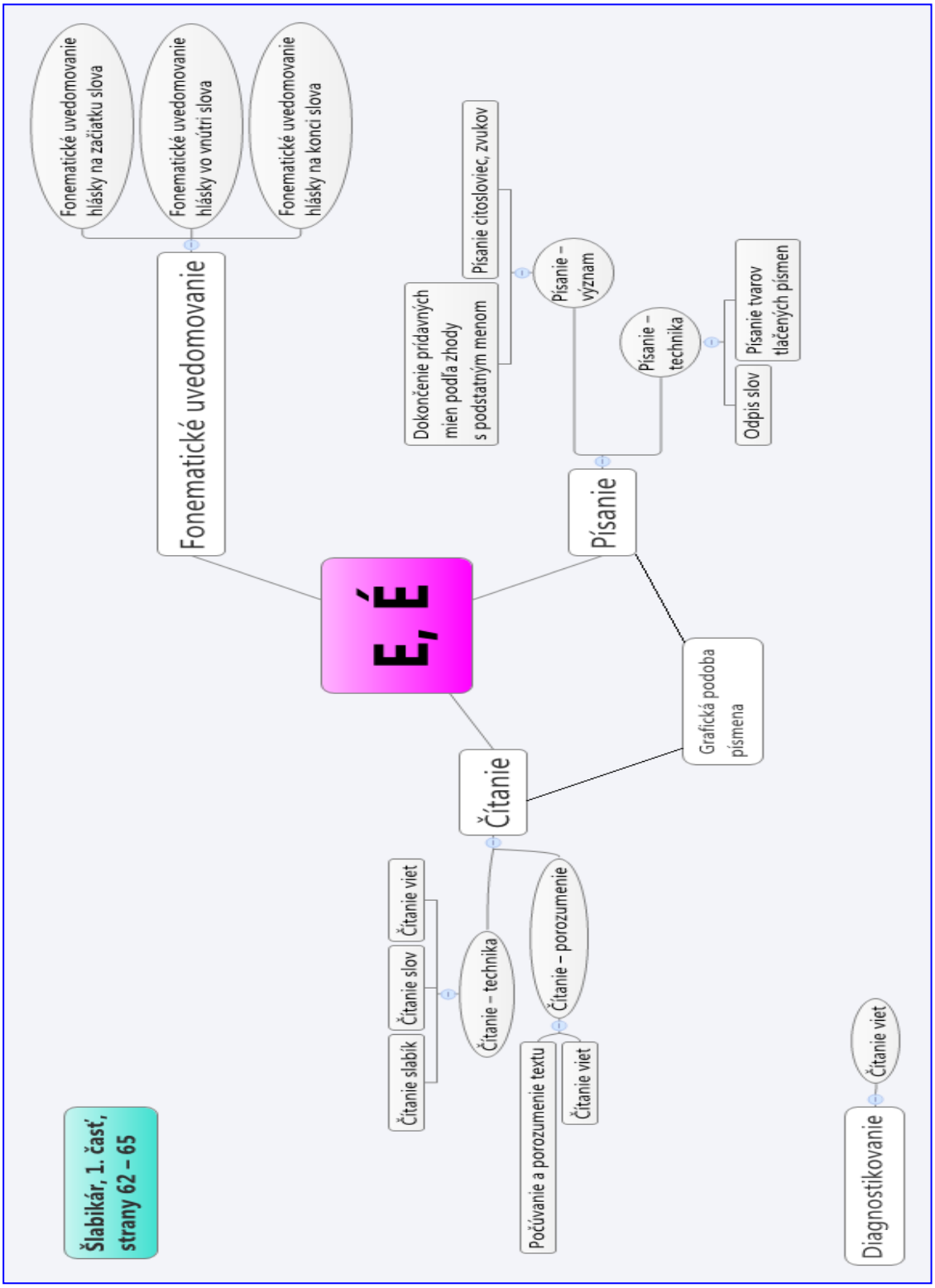

Náhľady strán zo šlabikára

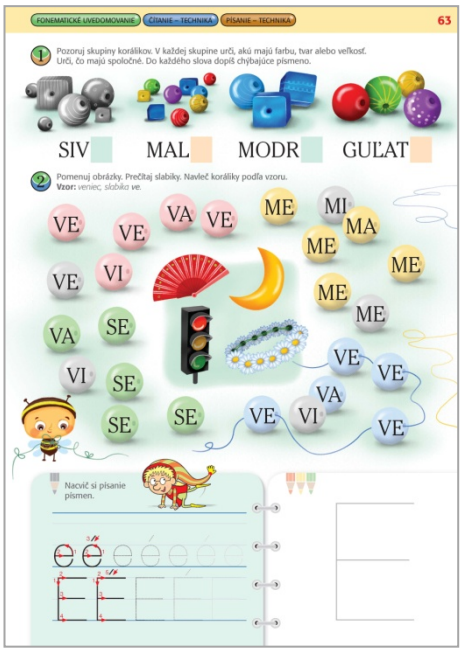

Tematické zameranie strán

Hlásky a písmená *E*, *e*, *É*, *é*, čítanie slov a viet

Motivačné zameranie strán

Čítanie kníh. Zvieratá. Rozprávkový hrad

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 59
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 60
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 61
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 62

Prierezové témy

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
Osobnostný a sociálny rozvoj
Dopravná výchova

Medzipredmetové vzťahy

Výtvarná výchova

E, É

Strana 62

Nápovedný obrázok a tvary písmen

Nápovedným obrázkom pre hlásku *e* je električka. Priestor na precvičenie fonematického uvedomovania sa skladá z troch dvojíc obrázkov ku krátkej samohláske a jedného obrázka k dlhej samohláske. Predpokladáme, že pomenovania obrázkov patria do aktívnej lexiky žiakov. Obrázky k fonematickému uvedomovaniu dlhej samohlásky *é* na začiatku a na konci slova sú vynechané z dôvodu absencie vhodného slova v slovenčine.
Po prezentácii nápovedného obrázka a súboru obrázkov k fonematickému uvedomovaniu ukážeme žiakom všetky tvary písmen *E* a *É*.

Strašidelná rozprávka

Veršovaný text opisuje strašidelné situácie, o ktorých číta Hups v knihách. Text nepriamo ovplyvňuje pozitívny vzťah žiakov k čítaniu. Poukazuje na možnosť zaujímavého, vtipného, ale aj strašidelného čítania. Žiakov upozorníme na pointu textu, že ide o vymyslený, nereálny príbeh, ktorý sa skončí vo chvíli, keď knihu zatvoríme. Žiaci si opakovane vypočujú text a nakreslia vhodnú ilustráciu. Ilustrácia vypovedá o miere porozumenia textu. Odporúčame porozprávať sa so žiakmi o tom, čo nakreslili, a vypočuť si ich zdôvodnenie.
Ilustrácie na obálkach, ktoré sú súčasťou ilustrácie k textu, jednoznačne vyjadrujú, o ktorých rozprávkach sa v knihách píše. Žiaci sa pokúsia rozprávky pomenovať. Aj toto riešenie vypovedá o kvalite predčitateľských skúseností žiaka.

Strana 63

63 / 1

Žiaci pomenujú predmety na obrázkoch. Dbáme na to, aby pomenovanie sformulovali v množnom čísle – *koráliky*. K podstatnému menu priradia prídavné mená, v ktorých chýba posledná hláska/písmeno *É*. Žiaci povedia kompletné slovné spojenia (podstatné meno s prídavným menom)

a dopíšu chýbajúce písmená (*sivé koráliky*, *malé koráliky*, *modré koráliky*, *guľaté koráliky*).

63 / 2

Pri riešení úlohy si žiaci precvičia techniku čítania slabík a fonematické uvedomovanie. Po prečítaní slabík spoja slabiky s rovnakou spoluhláskou a priradia k nim obrázok, ktorého pomenovanie sa začína rovnakou slabikou.

Po vyriešení úlohy pomenujú obrázok, určia slabiku na začiatku slova a prečítajú spojené slabiky.

Tvar tlačeného písmena

Cieľom úlohy je, aby sa žiaci naučili správne písať písmená *e*, *é* a *E*, *É*. V pravej časti strany je ich úlohou dokresliť tvar písmena tak, aby vznikol obrázok. Odporúčame porovnať obrázky žiakov a oceniť ich tvorivosť.

Strana 64

64 / 3

V obrázku zámku sú vpísané slová, v ktorých žiaci vyznačujú písmeno *E* – precvičujú si grafickú podobu písmena. Úlohu môžeme rozšíriť o opis zámku s využitím daných slov vhodných na tento účel.

64 / 4

Vo veži sú vpísané dvojslabičné slová a jednoslabičné slovo. Podľa individuálnych schopností žiakov ich prečítame opakovane. Úlohu môžeme rozšíriť o delenie dvojslabičných slov na slabiky.

64 / 5

Už v predchádzajúcich častiach šlabikára žiaci riešili úlohy, v ktorých písali citoslovcia. Zvieratká na obrázku vydávajú zvuk *MÉ* a *PÍ*. Oceníme úspešnosť žiakov pri riešení tejto úlohy.

64 / 6

Cieľom úlohy je odpisovať tvary tlačených písmen (slov). Žiaci najprv prečítajú slová a potom ich odpíšu veľkými tlačenými písmenami.

Strana 65

65 / 7

Žiaci značia farbičkou cestu bludiskom od brány ku kráľovi a čítajú slová, ktoré sa na nej nachádzajú. Pri správnom riešení prečítajú tri celé, zmysluplné vety. Po vyriešení úlohy vety znovu prečítame.

65 / 8

a) Cieľom úlohy je čítať vety. Čítame ich opakovane,

podľa individuálnych schopností žiakov. Kvalita čítania je veľmi dobrým predmetom diagnostikovania. Dôležité je žiakov diagnostikovať pravidelne, dynamicky.
b) Po prečítaní viet žiaci priradia predmety k deťom na ilustrácii podľa textu. Overíme tak mieru porozumenia textu.

Hupsova úloha

Úloha je zameraná na písanie slov s novým písmenom. Žiaci môžu písať slová spamäti alebo ich odpísať zo šlabikára.

Didaktické hry

Bystré očká

Cieľ: Precvičiť rýchlu orientáciu v krátkom texte, čítať slová.

Postup: V tejto hre použijeme text zo šlabikára na strane 64, úloha 4. Hups (maňuška) povie, že hľadá bystré očká, ktoré nájdu slovo... (napr. *sivé*). Žiaci slovo nájdu a povedia, kde sa nachádza (je tretie zhora).

Drep – skok

Cieľ: Opakovať rozlíšenie slova a vety

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc. Učiteľ im vysvetlí (môže použiť aj maňušku Hupsa), že ak povie slovo, vyskočia, ak povie vetu, spravia drep. Slová a vety môžu postupne hovoriť aj žiaci.

Písanie

Písanie, 3. zošit, strany 8 – 11

Strana 8

Na okraji strany sa nachádza nápovedný obrázok a všetky tvary písmena *E*. Žiaci ich prečítajú a určia (podľa farebného odlíšenia), ktorý tvar sa budú na dvojstrane učiť písať.

V hornej časti strany sa podľa znázorneného postupu učia kresliť kvietok. Dbáme na to, aby pri kreslení postupovali dôsledne podľa návodu. Zdokonaľovanie v kreslení podľa návodu prispieva k schopnosti písať tvary písmen podľa správneho postupu.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar veľkého písaného písmena *E*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní. Žiaci predpísaný tvar niekoľkokrát prepíšu (obtiahnu) ceruzkami rôznych farieb.

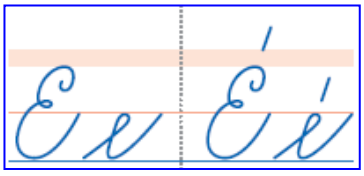

V pravej časti strany sa opäť nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú predovšetkým písmená, v tvaroch ktorých sa nachádzajú podobné tvarové prvky ako prvky písmena *E*. Žiaci odlíšia tvary písmena *E* a plôšky vyfarbia.

Strana 9

Písanie tvaru *E* si žiaci osvoja v dvoch blokoch riadkov oddelených riadkom určeným na vyfarbenie. Odporúčame ich vypísať v samostatných časoch. Pri písaní dbáme na dodržiavanie správnej veľkosti písmen.
Pri písaní rodných mien v druhom bloku riadkov žiakom pripomenieme pravidlo o písaní veľkých písmen pri písaní takýchto slov.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a 123 metodických komentárov). Môžu hodnotiť svoju úspešnosť na základe dodržiavania správnej veľkosti písmen.

Strana 10

Na ľavom okraji strany sa nachádza nápovedný obrázok a všetky tvary písmena *E*. Žiaci ich prečítajú a určia (podľa farebného odlíšenia), ktorý tvar sa budú na dvojstrane učiť.

V hornej časti strany sa podľa znázorneného postupu učia kresliť obláčik.
Pri kreslení si precvičia tvar dolnej slučky.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar malého písaného *e*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní.
Žiaci tvar niekoľkokrát prepíšu. Počas práce sa sústredia na správny postup pri písaní.

V pravej časti strany sa opäť nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú vpísané rôzne malé tvary písaných písmen. Žiaci odlíšia tvary písmena *e* a plôšky vyfarbia.

Strana 11

V dvoch súboroch riadkov oddelených riadkom určeným na vyfarbenie si žiaci precvičia písanie písmena *e.* Osobitnú pozornosť venujeme nácviku spojov *ve, vé*. Odporúčame súbory vypracovať v osobitných časoch a postupne zvyšovať podiel samostatnej práce žiakov.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Okrem úspešnosti v dodržiavaní správnych tvarov písmen sa pri sebahodnotení môžu zamerať aj na iné prejavy podľa zadania učiteľa, napríklad nerozprávanie počas práce, nevyrušovanie spolužiakov pri práci a podobne.

Pracovný zošit

Strana 10

Nápovedný obrázok a zviera EMU

Po pomenovaní nápovedného obrázka si žiaci prezrú obrázok emu. Podľa svojich individuálnych schopností prečítajú názov zvieraťa a informáciu o ňom. Obrázok emu si môžu vyfarbiť.

10 / 1

Pri riešení úlohy si žiaci precvičia identifikovanie rozdielov medzi rôznymi tvarmi písmena *e* a *é*. Upozorníme ich, aby hľadali rozdiely medzi tlačenými a písanými tvarmi písmen aj medzi hláskami *e* a *é*.

10 / 2

Na vyriešenie úlohy je potrebné fonematické uvedomenie prvej slabiky slova. Trojice slov sa začínajú rovnakou slabikou. Úlohou žiakov je túto slabiku identifikovať a napísať. Formu písma (tlačenú/písanú) si môžu zvoliť podľa vlastného výberu.

10 / 3

Predpokladáme, že žiaci vo vetách použijú sloveso *mať v tvare má*. Vytvoria tak ďalšie vety podľa modelu v úvodných vetách. Upozorníme ich, aby slová, ktoré nevedia napísať, nakreslili. Oceníme, ak použijú aj iné sloveso, prípadne iné mená detí. Takéto riešenie úlohy svedčí o vysokej kvalite poznatkov žiakov o písanej reči.

10 / 4

Cieľom úlohy je rovnomerné precvičenie písania veľkého, malého, tlačeného aj písaného tvaru písmena *e*.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Môžu hodnotiť svoju samostatnosť pri vypracovaní riešenia úloh na strane, napríklad úspešnosť pri písaní viet v úlohe 3.

Strany 66 – 69

Pojmová mapa

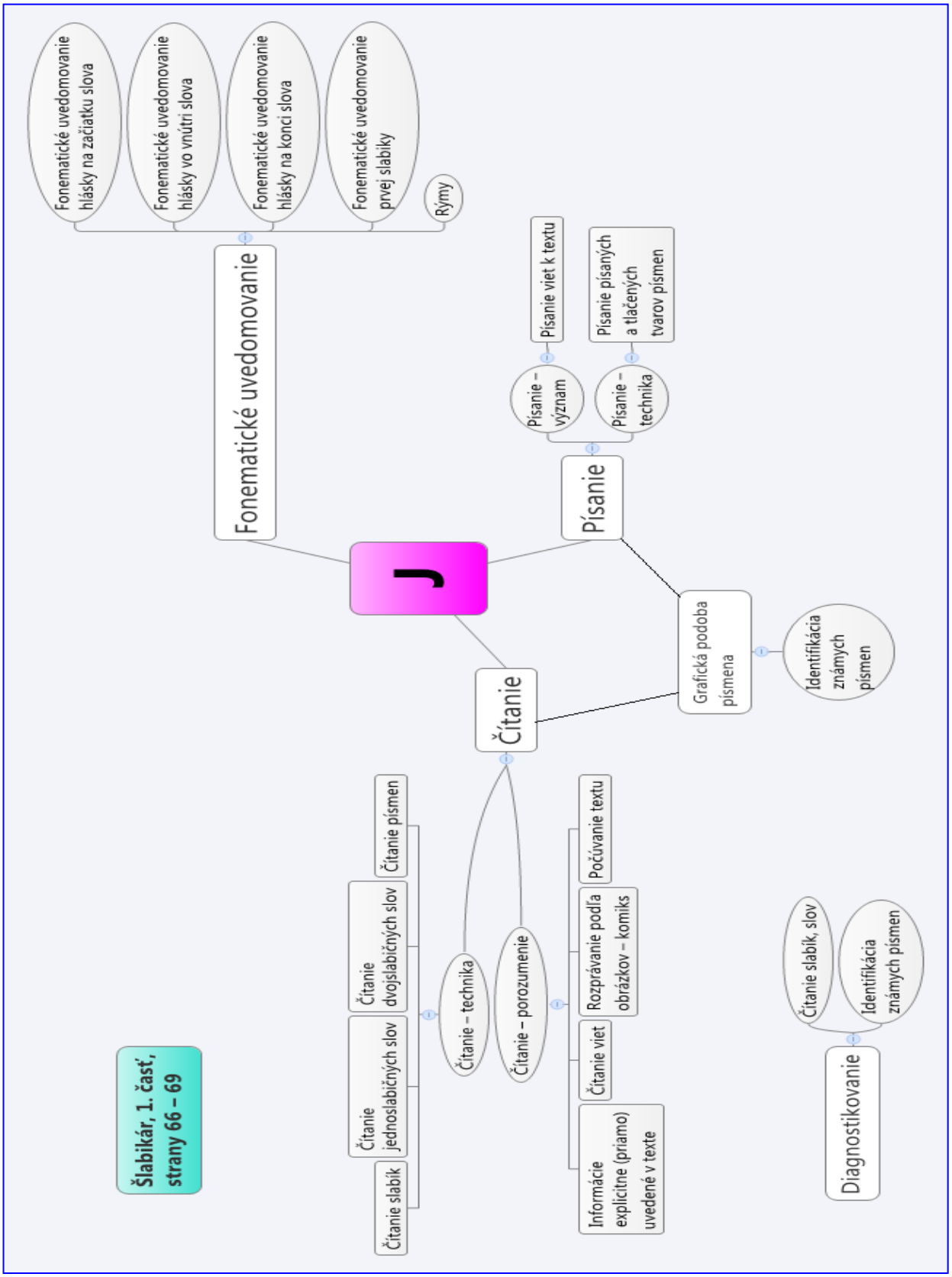

Náhľady strán zo šlabikára

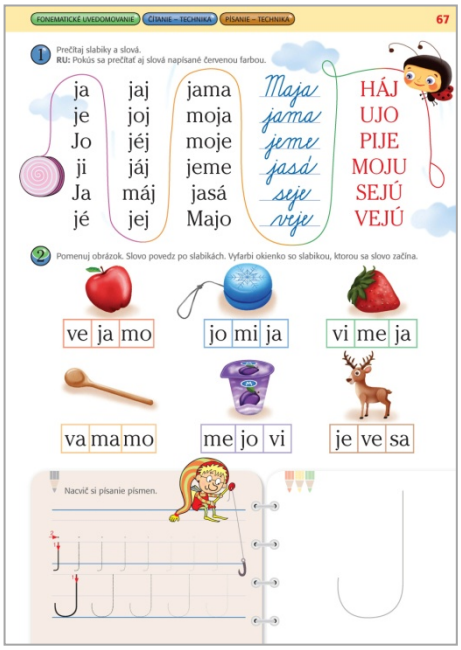

Tematické zameranie strán

Hláska a písmená *J*, *j*, čítanie slov a viet

Motivačné zameranie strán

Darčeky. Na sídlisku. Hračky

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 63
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 64
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 65
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 66

Prierezové témy

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra (môj rodný kraj)
Multikultúrna výchova

Medzipredmetové vzťahy

Etická výchova

J

Strana 66

Nápovedný obrázok a tvary písmen

Nápovedným obrázkom pre *J* je jablko. Trojice obrázkov pre fonematické uvedomovanie sú kompletné, zložené zo slov (pomenovaní obrázkov), ktoré žiaci bežne používajú.
Po prezentácii nápovedného obrázka a súboru obrázkov k fonematickému uvedomovaniu ukážeme žiakom všetky tvary písmena *J*.

HUPS a jojo

Témou krátkeho veršovaného textu je prostredie detskej oslavy. Na ilustrácii k nemu sú znázornené deti a Hups, ktorý si zo škatuľky vybaľuje darček – veľké jojo. Deti si tiež vybaľujú darčeky a tešia sa z nich.
V bublinách sú krátke výpovede zložené z citosloviec *joj*, *juj*, *jéj* a pod. Významu týchto slov žiaci dobre rozumejú a vedia ich prečítať. Našou snahou je čo najskôr a čo najčastejšie poskytnúť žiakom priestor na zmysluplné čítanie textov, ktoré poznajú zo svojho bežného života. Veršovaná podoba textu umožňuje identifikovať slová, ktoré sa rýmujú, trénovať tak fonematické uvedomovanie poslednej hlásky alebo slabiky slov.

Strana 67

67 / 1

Cieľom úlohy je čítanie slabík, jednoslabičných a dvojslabičných slov. Rozširujúcou úlohou je čítanie slov, v ktorých sa nachádzajú písmená známe len z prípravného obdobia (sú napísané červenou farbou). Náročnosť slabík, slov je odlíšená podľa stĺpcov. Odporúčame ich preto čítať predovšetkým po stĺpcoch. Slabiky a slová čítame opakovane, podľa individuálnych schopností žiakov.

67 / 2

Žiaci pomenujú obrázok, určia a vyfarbia slabiku, ktorou sa slovo začína. Tréning fonematického uvedomovania prvej slabiky slov je veľmi dôležitý na osvojovanie schopnosti čítať. Úlohu možno doplniť určovaním prvej slabiky v ďalších slovách. Pripomíname, že treba korektne pracovať

s pojmom *slabika* (*jahoda – ja* je prvou slabikou slova, *jašterica – ja* nie je prvou slabikou slova, je ňou slabika *jaš*). Problému možno predísť používaním slovného spojenia *prvé dve hlásky slova*.

Tvar tlačeného písmena

Cieľom úlohy je, aby sa žiaci naučili správne písať písmená *j* a *J*. V pravej časti strany je úlohou žiakov dokresliť tvar písmena tak, aby vznikol obrázok. Odporúčame porovnať obrázky žiakov a oceniť ich tvorivosť.

Strana 68

68 / 3

Úloha sa zameriava na porozumenie informáciám uvedeným v texte. Žiaci čítajú vety a zisťujú, či sú informácie z nich znázornené na ilustrácii. Do voľnej plôšky nakreslia obrázok vyjadrujúci informáciu z vety, ktorá nie je zachytená na ilustrácii (nakreslia seba s jojom).

68 / 4

Cieľom úlohy je čítať jednoslabičné a dvojslabičné slová. Tréning techniky čítania vyžaduje opakované čítanie slov. Slová možno čítať po riadkoch, stĺpcoch alebo podľa iného ľubovoľného kľúča.

68 / 5

Počet vyfarbených písmen na klávesnici má dôležitý diagnostický význam. Okrem zistenia počtu vyfarbených písmen zisťujeme aj stratégiu žiaka pri riešení (vyfarbovanie spamäti, používanie nápovedných obrázkov) a osobnú ctižiadosť (snahu vyfarbiť čo najviac písmen, dôslednosť pri práci).

Strana 69

69 / 6

Text je v podobe komiksu, nadväzuje na text na s. 66. V obrázkoch a vetách je zaznamenaný príbeh o Hupsovi. (Hups má nové jojo, ktoré je však priveľké. Vymyslí, že vykope veľkú jamu, do ktorej bude jojo spúšťať. Po vykopaní jamy zistí, že z nej nevie vyliezť. Pomôže mu dážďovka, ktorá sa cez dieru náhodou plazí. Hups sa konečne môže s jojom zahrať.) Spoločne so žiakmi rozprávame dej príbehu. Odporúčame, aby sa pokúsili reprodukovať dej aj individuálne. Dbáme na kvalitu formulovaných viet a oceníme úspešnosť žiakov.

69 / 7

V úlohe sú vety, ktoré súvisia aj nesúvisia s dejom komiksu v predchádzajúcej úlohe. Ponúkajú možnosť tréningu čítania

s porozumením. Žiaci vety prečítajú a určia, či ich možno/nemožno použiť pri rozprávaní príbehu z komiksu. Vety súvisiace s textom podčiarknu (odporúčame, aby to urobili samostatne) a jednu vetu prepíšu. Akceptujeme použitie písaného aj tlačeného písma.
Riešenie: *HUPS má jojo. Jojo je v jame.*

Hupsova úloha

Úloha je zameraná na písanie slov s novým písmenom. Žiaci môžu písať slová spamäti alebo ich odpísať zo šlabikára.

Didaktické hry

Vláčik

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie prvých hlások slov, rozvíjať slovnú zásobu a komunikačné zručnosti žiakov.
Postup: Všetci žiaci sa postavia vedľa lavíc. Lavica predstavuje vláčik, ktorý všetkých zavezie do Krajiny múdrych detí. Nasadnúť do vláčika môže ten, kto splní zadanie. Učiteľ povie, že pocestuje ten, kto povie slovo a dve hlásky, ktoré počuje na začiatku slova (*malina – ma*, *jedlička – je*). Žiak, ktorý povie správne slová a hlásky, si sadne – cestuje vláčikom do Krajiny múdrych detí.

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť tiché čítanie s porozumením, logické myslenie a pozornosť žiakov.
Postup: Učiteľ má na kartičkách napísané známe slová. Po jednej ich ukazuje žiakom, aby ich potichu prečítali. Potom položí otázku týkajúcu sa slova na kartičke. Napríklad, ak je na kartičke slovo *Maja*, môže sa spýtať, či je to dievčenské meno, či je v slove *á*... Žiaci odpovedajú kývaním hlavy. Nikto neodpovedá nahlas.

Pri každej hre použijeme maňušku Hupsa – Hups kladie otázky, kontroluje odpovede žiakov...

Písanie

Písanie, 3. zošit, strany 12 – 17

Strana 12

Na okraji strany sa nachádza nápovedný obrázok (jablko) a všetky tvary písmena *J*. Žiaci ich prečítajú a určia (podľa farebného odlíšenia), ktorý tvar sa budú na dvojstrane učiť písať.

V hornej časti strany sa podľa znázorneného postupu učia kresliť lastovičku. Pri kreslení dbáme na dodržiavanie zakresleného postupu a správne držanie ceruzky.

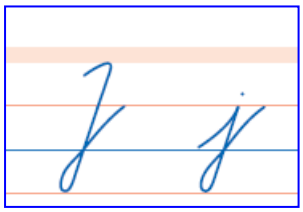

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar veľkého písaného písmena *J*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní.
Žiaci tvar písmena postupne obťahujú ceruzkami rôznych farieb.

V pravej časti strany sa nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú písmená zložené z podobných tvarových skupín. Žiaci analyzujú známe aj neznáme písmená, identifikujú tvary písmena *J* a plôšky s ním vyfarbia.

Strana 13

Písanie tvaru písmena *J* si žiaci osvoja v dvoch blokoch riadkov oddelených riadkom určeným na vyfarbenie. Okrem písania písmena *J* si žiaci precvičia písanie písmen zložených z podobných tvarových skupín a písanie písmena *J* v slabikách.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Môžu hodnotiť svoju úspešnosť dodržiavania správnej veľkosti písmen. Svoj názor môžu aj zdôvodniť.

Strana 14

Žiaci prečítajú všetky tvary písmena *J* na okraji strany a určia (podľa farebného odlíšenia), ktorý tvar sa budú na dvojstrane učiť písať.

V hornej časti strany sa podľa znázorneného postupu učia kresliť rybku. Opakovanie úloh tohto typu je pre žiakov veľmi dôležité, postupne sa zdokonaľujú v schopnosti pracovať podľa daného postupu, čo je v prvom ročníku kľúčové.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar malého písaného *j*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní.
Žiaci tvar písmena niekoľkokrát obťahujú ceruzkami rôznych farieb, aby si jeho tvar dôkladne precvičili.

V pravej časti strany sa opäť nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú vpísané rôzne malé tvary písaných písmen. Žiaci odlíšia tvary písmena *j* a plôšky vyfarbia.

Strana 15

V dvoch súboroch riadkov oddelených riadkom určeným na vyfarbenie si žiaci precvičia písanie písmena *j* aj v slabike a slovách. Osobitnú pozornosť venujeme nácviku spoja *oj*.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Môžu hodnotiť svoju úspešnosť dodržiavania správneho tvaru písmena.

Strana 16

V dvoch štvorriadkových súboroch si žiaci precvičia písanie slov s písmenami *j* a *J*. Písanie možno rozšíriť o tvorbu viet s danými slovami.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov) a podľa toho, ako vnímajú svoju úspešnosť pri písaní na tejto strane. Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správnej veľkosti písmen.

Strana 17

V prvom štvorriadkovom súbore si žiaci precvičia písanie písmen *J* a *j* v slovách. Dbáme najmä na dodržanie správnych spojov medzi písmenami.

V druhom štvorriadkovom súbore žiaci prepíšu vety zapísané tlačeným písmom. Podľa vlastného rozhodnutia môžu použiť aj tlačené písmo.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Odporúčame im zadať presnú inštrukciu o tom, na čo sa majú pri sebahodnotení zamerať. Môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri zapisovaní znamienok nad písmenami.

Pracovný zošit

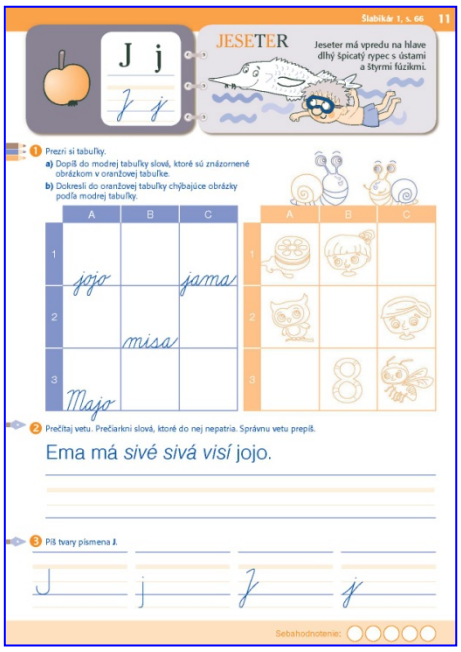

Strana 11

Nápovedný obrázok a ryba JESETER

Po pomenovaní nápovedného obrázka si žiaci prezrú obrázok jesetera. Podľa svojich individuálnych schopností prečítajú názov zvieraťa a informáciu o ňom. Obrázok jesetera si môžu vyfarbiť.

11 / 1

a), b) Pri riešení úlohy žiaci pozorujú obidve tabuľky. V tabuľke vľavo sa nachádzajú slová a v tabuľke vpravo obrázky. Do prázdnych políčok dopíšu vhodné slovo (pomenovanie obrázka z tabuľky vpravo) alebo dokreslia obrázok (vyjadrujúci slovo z tabuľky vľavo). Riešenie úlohy nie je úplne štandardné. Je nevyhnutné žiakom zadanie dôkladne vysvetliť, prípadne im riešenie prakticky ukázať. Úloha má veľký diagnostický potenciál predovšetkým z hľadiska merania úrovne ich schopností súvisiacich s priestorovým videním.

11 / 2

Vo vete sa nachádzajú 3 slová navyše. Žiaci po prečítaní vety zistia, že je príliš dlhá a nezmyselná. Nevhodné slová prečiarknu. Svoje riešenie môžu zdôvodniť.

<u>Správne riešenie:</u> *Ema má sivé jojo.*

11 / 3

Cieľom úlohy je rovnomerné precvičenie písania tvarov veľkých, malých, tlačených aj písaných tvarov písmena *j*.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní viet v úlohe 3.

Strany 70 – 73

Pojmová mapa

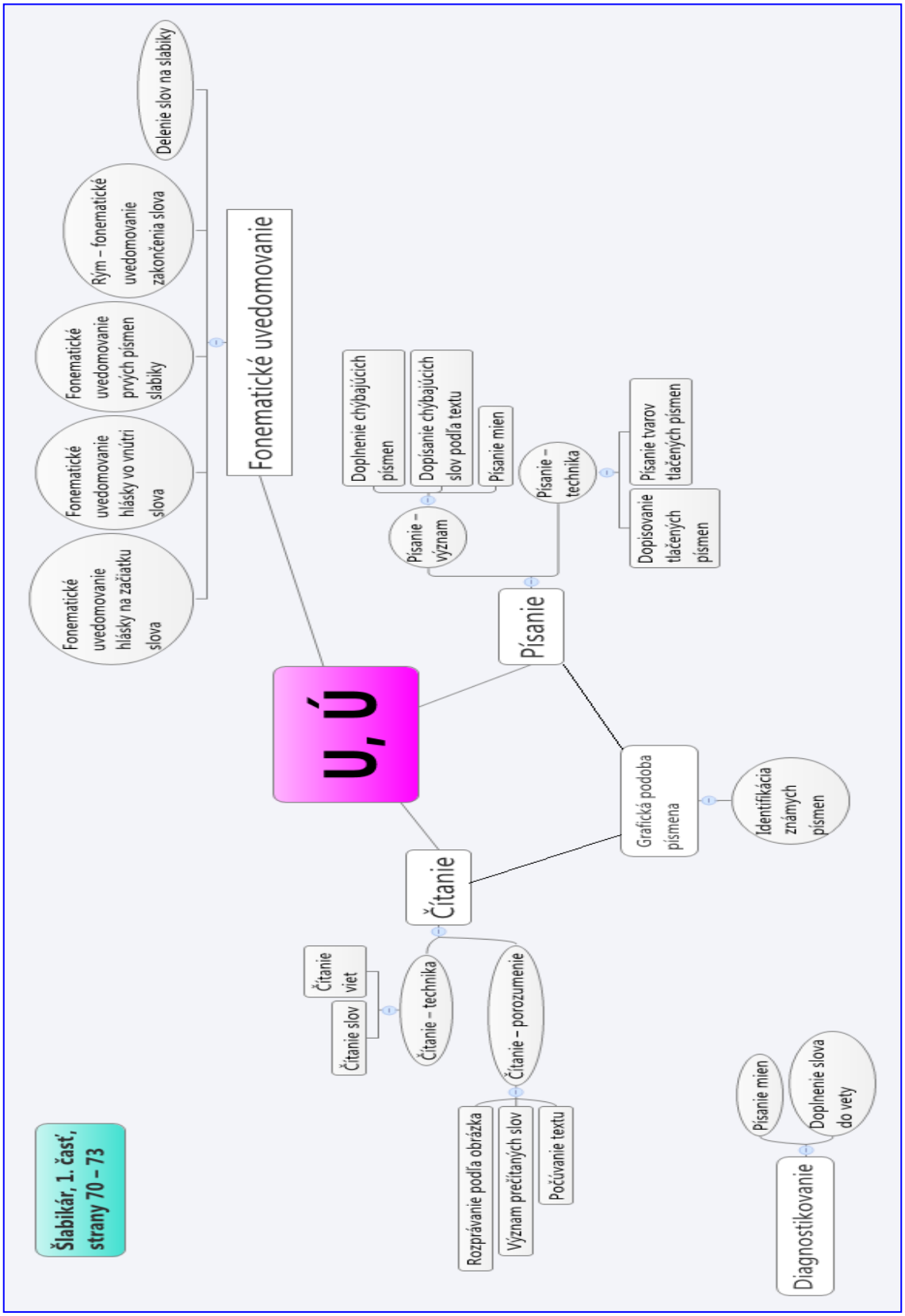

Náhľady strán zo šlabikára

Tematické zameranie strán

Hlásky a písmená *U*, *u*, *Ú*, *ú*, *čítanie slov a viet*

Motivačné zameranie strán

Včely a úžitok z nich. Zvieratá v lese. Kamaráti

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 67
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 68
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 69
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 70

Medzipredmetové vzťahy

Prírodoveda (živočíchy)

Prierezové témy

Environmentálna výchova

Osobnostný a sociálny rozvoj (vzájomná spolupráca)

U, Ú

Strana 70

Nápovedný obrázok a tvary písmen

Nápovedným obrázkom pre hlásku *U* je uhorka. Priestor na precvičenie fonematického uvedomovania sa skladá z dvoch dvojíc obrázkov ku krátkej samohláske a dvoch obrázkov k dlhej samohláske. Nezaradili sme trojicu obrázkov k samohláske *U* a *Ú* na konci slova. V slovenčine nemáme slová, ktoré by boli v aktívnej slovnej zásobe žiakov a dali sa výstižne nakresliť. Po precvičení fonematického uvedomovania hlásky ukážeme žiakom grafickú podobu všetkých tvarov písmen *U* a *Ú*.

Úkryt v úli

Krátky veršovaný text je o zvedavom Hupsovi, ktorý na prechádzke lesom počúval rôzne zvuky. Zaujali ho aj zvuky vychádzajúce z úľa a rozhodol sa im načúvať. Rozhovor so žiakmi, smerujúci k porozumeniu textu, odporúčame doplniť o formulovanie pravidiel správania v lese a správania k zvieratám. Pred samotným čítaním textu je vhodné porozprávať sa so žiakmi o zvukoch, ktoré môžeme v lese počuť. Ich pozornosť zameriame najmä na zvuky zvierat. Žiaci skúšajú pomenovať zvuky, ktoré vydávajú zvieratá na ilustrácii k textu. Môžu sa ich pokúsiť napísať na tabuľu. Po prečítaní textu zistíme, či žiaci porozumeli, prečo mal Hups po vytiahnutí z úľa veľké ucho (poštípali ho včely). Identifikovanie tejto informácie svedčí o dôkladnom porozumení textu. Úspešnosť žiakov oceníme.

Strana 71

71 / 1

Po pomenovaní obrázkov žiaci určia, ktorú slabiku počujú na začiatku slova, a napíšu ju. Je dôležité, aby obrázky, na ktorých je viac predmetov (*sudy*, *supy*) pomenovali množným číslom, aby nebola slabikou pomenovaná časť slova, ktorá slabikou nie je. Slabiky môžu písať tlačeným písmom.

71 / 2

Cieľom úlohy je čítať slová. Odporúčame ich čítať po stĺpcoch. Slová čítame opakovane, podľa individuálnych schopností žiakov. Rozšírením práce s textom môže byť delenie slov na slabiky.

71 / 3

Pri riešení tejto rozširujúcej úlohy si žiaci precvičujú zrakové vnímanie detailov – zoskupenie písmen tvoriacich slovo. Úlohu možno doplniť o zakrúžkovanie slov v riadkoch. Problémy pri riešení tejto úlohy môžu napovedať o možnosti vývinovej poruchy učenia. V tom prípade odporúčame dôslednejšie diagnostikovanie a kontaktovanie so špeciálnym pedagógom.

Tvar tlačeného písmena

Cieľom úlohy je, aby sa žiaci naučili správne písať písmená *u, ú* a *U, Ú*. V pravej časti strany je úlohou žiakov dokresliť tvar písmena tak, aby vznikol obrázok. Odporúčame porovnať obrázky žiakov a oceniť ich tvorivosť.

Strana 72

72 / 4

Žiaci prečítajú slová a priradia ich čiarou k správnemu obrázku. Prejaví sa tak porozumenie významu prečítaných slov.
Rozširujúcou úlohou je prečítať slová napísané červenou farbou. Obsahujú písmená, ktoré žiaci poznajú len z prípravného obdobia.

72 / 5

V úlohe sú jednoduché vety, v ktorých sú niektoré slová nahradené obrázkom. Význam viet je jednoduchý, pretože cieľom úlohy je precvičiť techniku čítania. Pozornosť preto zameriame na správnosť čítania, primeranú rýchlosť a pod. Text čítame opakovane. Po prečítaní textu žiaci rozdelia slová v prvej a tretej vete na slabiky. V iných vetách sa nachádzajú dvojslabičné slová zložené z troch písmen, prvú slabiku tvorí len jedno písmeno. Po vysvetlení tohto javu môžu žiaci rozdeliť na slabiky slová aj zo zvyšných viet.

72 / 6

Žiaci postupne spoznávajú písmená a treba priebežne precvičovať zapamätanie si všetkých ich tvarov. Pred samotným riešením odporúčame prečítať všetky písmená v tabuľkách a na kockách. Žiaci vyfarbením priradia k písmenu na kocke všetky tvary príslušného písmena.

72 / 7

Žiaci do slov (mien detí) dopíšu samohlásku *U*. V rámci rozširujúcej úlohy sa pokúsia mená detí prečítať. Úspešnosť žiakov oceníme. Úlohu možno doplniť o rozhovor a zistenie, v ktorých menách žiakov v triede sa nachádza písmeno *U*.

72 / 8

Úloha je rozširujúca, nemusia ju riešiť všetci žiaci. Pri riešení im môžeme akýmkoľvek spôsobom pomôcť. Žiaci napíšu svoje meno, meno svojho kamaráta a meno škriatka Hupsa. Neovplyvňujeme ich v tom, aký spôsob písma si vyberú (písané alebo tlačené písmo).

Strana 73

73 / 9

9 a) V obrázkoch je zakreslený krátky príbeh včielok z úľa. Tematicky nadväzuje na text na s. 70.

Včielky v úli usilovne v miske pripravujú med. Zrazu sa medzi nimi objaví osa. Chce si vziať ich med aj misu. Včielkam prichádzajú na pomoc ďalšie včielky. Spoločne vytlačia osu z úľa.

Žiaci sa pokúsia sami porozprávať dej podľa obrázkov.

9 b) V úli sú na stenách plagáty. Žiaci sa pokúsia zistiť, v čom sa plagátiky s ujom odlišujú. Odlišnosti označia šípkou. Nepriamo tak upriamime ich pozornosť na napísané slová.

9 c) Pri vyfarbovaní obrázkov žiaci intenzívne vnímajú detaily, okrem iného aj slová. Predpokladáme, že si všimnú chýbajúci nápis na mise a dopíšu ho. Oceníme ich za pozornosť.

Po vyriešení všetkých úloh žiaci doplnia do viet chýbajúce slová. Je to rozširujúca úloha, diagnostikujeme ňou mieru ich porozumenia textu. Chýbajúce slová môžu nakresliť aj napísať. Možných je viacero riešení, akceptujeme akékoľvek riešenie, ktoré si vedia zdôvodniť. Druh písma (tlačené alebo písané), ktorým úlohu vyriešia, si môžu vybrať.

Hupsova úloha

Úloha je zameraná na písanie slov s novým písmenom. Žiaci môžu písať slová spamäti alebo ich odpísať zo šlabikára.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť sluchovú analýzu slov, určiť hlásky v slove.

Postup: Žiaci sedia v lavici, učiteľ povie: Ak počuješ v slove *u*, zdvihni ruku. Ak počuješ v slove *ú*, tleskni. Slová môžu vymýšľať i žiaci (nahradia učiteľa).

Na detektíva

Cieľ hry: Precvičiť čítanie s porozumením, orientovať sa v krátkom texte.
Postup: Na hru použijeme text v šlabikári na strane 72, úloha 5. Vety najskôr spoločne prečítame. Výhodné je podčiarknuť každú vetu inou farbou. Potom sa učiteľ spýta: *Kto z vás je šikovný detektív a zistí, z ktorej vety sa dozvieme, čo robí Eva a Ema?*... Otázky môžu tvoriť aj žiaci.

Pri každej hre použijeme maňušku Hupsa – Hups je pomocným detektívom, kontroluje prácu žiakov...

Písanie

Písanie, 3. zošit, strany 18 – 21

Strana 18

Žiaci prečítajú všetky tvary písmen *U*, *Ú* na okraji strany a určia (podľa farebného odlíšenia), ktoré tvary sa budú učiť na dvojstrane písať.

V hornej časti strany sa podľa znázorneného postupu učia kresliť korytnačku. Pri kreslení dbáme na dodržiavanie zakresleného postupu, dôslednosť a správne držanie ceruzky.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar veľkého písaného písmena *U*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní. Žiaci tvar písmena niekoľkokrát obťahujú ceruzkami rôznych farieb.

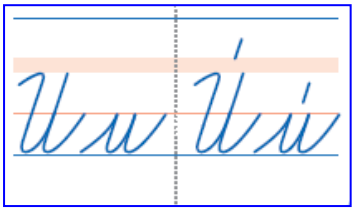

V pravej časti strany sa opäť nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú predovšetkým písmená, v tvaroch ktorých sa nachádzajú podobné tvarové prvky, aké má písmeno *U*. Žiaci identifikujú písmeno *U* a plôšky s ním vyfarbia. Identifikáciou písmena si precvičia detaily jeho tvaru.

Strana 19

Nácviku tvaru písmena *U* sú venované dva súbory riadkov oddelené riadkom určeným na vyfarbenie. Žiaci si v nich tiež precvičujú dvojice tvarov veľkých písaných písmen. Súbory odporúčame vypísať v samostatných časoch. Pri písaní dbáme na dodržiavanie správnej veľkosti písmen.

Sebahodnotenie
Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov) a toho, ako vnímajú vlastnú úspešnosť pri písaní. Odporúčame, aby učiteľ bližšie špecifikoval predmet sebahodnotenia. Žiaci môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správnej veľkosti písmen.

Strana 20
Na ľavom okraji strany sa nachádza nápovedný obrázok a všetky tvary písmen *U* a *Ú*. Žiaci ich prečítajú a určia (podľa farebného odlíšenia), ktoré tvary sa budú na dvojstrane učiť.

V hornej časti strany sa žiaci podľa znázorneného postupu učia kresliť delfína.
Dbáme na to, aby kreslili presne podľa návodu. Precvičujú si tak kreslenie podľa daného postupu, ktoré je veľmi podobné písaniu písmen podľa danej postupnosti.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar malého písaného *u*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní. Žiaci tvar niekoľkokrát obtiahnu ceruzkami rôznych farieb.

V pravej časti strany sa opäť nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú vpísané rôzne malé tvary písaných písmen. Žiaci odlíšia tvary písmena *u* a plôšky s ním vyfarbia. Predpokladom na úspešné vyriešenie úlohy je schopnosť vnímať rozdiely medzi písmenami.

Strana 21
Nácviku písmen *u* a *ú* sú venované dva súbory štyroch riadkov. Žiaci si ich precvičujú aj v slovách, v spojení s inými písmenami. Opisujú tvary písmen a slová podľa predpisu. Pri písaní dbajú na dodržiavanie správnych tvarov a veľkosti malých písaných písmen.

Sebahodnotenie
Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Odporúčame im zadať presnú inštrukciu o tom, na čo sa majú pri sebahodnotení zamerať. Môžu napríklad hodnotiť správne postavenie svojho tela pri písaní.

Pracovný zošit

Strana 12

Nápovedný obrázok a zviera UŠKATEC

Po pomenovaní nápovedného obrázka si žiaci prezrú obrázok uškatca. V súlade so svojimi individuálnymi schopnosťami prečítajú text alebo si ho vypočujú od učiteľa. V texte môžu vyznačiť písmeno *U*, prípadne iné ďalšie známe písmená.

12 / 1

Pred riešením úlohy odporúčame žiakom predstaviť stavbu na obrázku v pracovnom zošite – reštauráciu, ktorá sa nazýva UFO (je umiestnená na moste SNP v Bratislave). Žiaci zistia, na ktorej ceste sa nachádzajú len písmená *u*, a vyfarbia ju. Úloha je vhodná na samostatnú prácu.

12 / 2

Úlohu odporúčame riešiť najskôr ústne – pomenovať, čo má babička v košíku (*sovu*, *misu*, *osu*). Tieto slová sú žiakom známe, mali by ich vedieť zapísať. Odporúčame, aby pracovali samostatne a zvolili si typ písma (tlačené, písané).

12 / 3

Cieľom úlohy je rovnomerné precvičenie písania veľkých, malých, tlačených aj písaných tvarov písmena *u*.

12 / 4

Žiaci v rade písmen v obrázkoch húseničiek zakrúžkujú slová a po vyriešení úlohy spočítajú počet slov, ktoré zakrúžkovali. V slovách sú aj písmená, s ktorými sa oboznámili zatiaľ iba v prípravnom období. Z tohto dôvodu je úloha označená ako rozširujúca. Keďže sú v úlohe použité len tvary veľkých tlačených písmen, mali by žiaci riešenie úlohy zvládnuť. V prípade potreby môžu použiť nápovedné obrázky.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov) a vlastného vnímania svojej úspešnosti. Môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní viet v úlohe 2.

Strany 74 – 77

Pojmová mapa

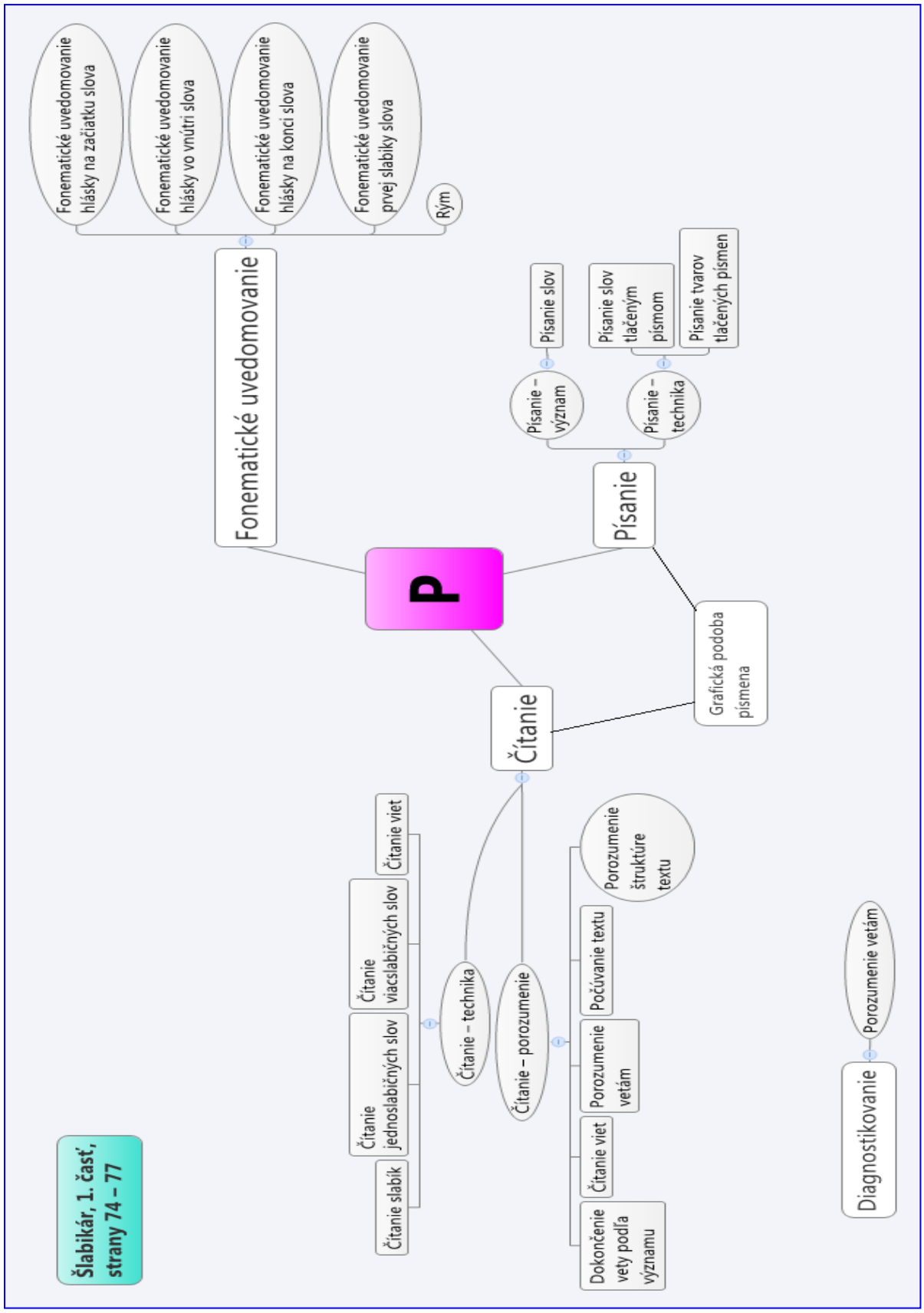

Náhľady strán zo šlabikára

Tematické zameranie strán

Hláska a písmená *P*, *p*, čítanie viet a slov

Motivačné zameranie strán

Pavúky a iný hmyz. Rozprávkové postavy. Hups a jeho kamaráti

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 71
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 72
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 73
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 74

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Medzipredmetové vzťahy

Matematika (počet v obore do 10)

P

Strana 74

Nápovedný obrázok a tvary písmen

Nápovedný obrázok pre hlásku *P* je prsteň, pretože za hláskou *p* nasleduje ďalšia spoluhláska. Trojice obrázkov (slov) k fonematickému uvedomovaniu sú kompletné, zložené zo slov v aktívnej lexike žiakov. Po prezentácii nápovedného obrázka a súboru obrázkov k fonematickému uvedomovaniu ukážeme žiakom všetky tvary písmena *P*.

Panika z pavúka

Veršovaný text rozpráva krátky príbeh o Hupsovi. Opisuje spôsob riešenia problému – pavučiny s pavúkom v papuči. Škriatok nechcel mať pavučinu v papučke, bál sa pavúka. Vyriešil problém spôsobom, ktorý pravdepodobne už vyskúšala väčšina žiakov – schoval papučku pod stôl. Takže namiesto odstránenia neželanej skutočnosti odložil riešenie problému na neskôr. Táto stratégia, samozrejme, nie je správna a porozumenie textu a následný rozhovor o ňom vytvára priestor na usmernenie žiakov na efektívne riešenie problémov v reálnych situáciách. Po vypočutí textu a rozhovore o ňom žiaci označia krúžkom zvieratá a predmety na obrázku, ktoré sa začínajú na *p*. Napokon nakreslia ľubovoľný predmet alebo zviera, ktorého pomenovanie sa začína hláskou *p*.

Strana 75

75 / 1

Cieľom úlohy je čítať slabiky, jednoslabičné a dvojslabičné slová s hláskou *p*. Slová sú podľa náročnosti oddelené v stĺpcoch. Žiaci ich môžu čítať po stĺpcoch (prečítajú skupinu slov s rovnakou náročnosťou) alebo po riadkoch (prečítajú skupiny slov s rôznou náročnosťou). Slová čítajú opakovane, v súlade s ich individuálnymi schopnosťami.

75 / 2

Žiaci pomenujú obrázky a povedia začiatočnú slabiku každého pomenovania. Potom priradia každý obrázok k slabike *PU* alebo *PA* podľa toho, ktorú z nich počujú na začiatku pomenovania.

75 / 3

Nakreslenie vhodnej ilustrácie k vete je prejavom porozumenia textu. Podobnú úlohu už žiaci riešili. Po zvážení individuálnych schopností žiakov sa môžete pokúsiť zadať úlohu na samostatnú prácu, prípadne diagnostikovanie.

Tvar tlačeného písmena

Cieľom úlohy je, aby sa žiaci naučili správne písať písmená *p* a *P*. V pravej časti strany je úlohou žiakov dokresliť tvar písmena tak, aby vznikol obrázok. Odporúčame porovnať obrázky žiakov a oceniť ich tvorivosť.

Strana 76

76 / 4

Žiaci pomenujú rozprávkové postavy (*Červená čiapočka*, *Kocúr v čižmách*, *Snehulienka*, *ježibaba*, *kráľ*). Postupne hovoria, dokončujú vety v bublinách, ktorými sa postavy predstavia. V každej bubline sa veta začína vždy rovnako. Žiaci preto nemusia náročným spôsobom dešifrovať grafický kód, ale pomôžu si aj zrakovou pamäťou a porovnaním písmen v textoch. Podobnú stratégiu používali aj v procese prirodzeného osvojovania čítania a písania v predškolskom veku.

76 / 5

Pri riešení úlohy si žiaci dôkladne uvedomia, že vety obsahujú nejakú informáciu. Po prečítaní viet ich čiarou priradia k obrázku s rovnakým významom. Vhodným rozšírením úlohy je aj v tomto prípade prepis viet na tabuľu, prípadne do písanky.

76 / 6

Cieľom úlohy je písať slová tlačenými písmenami. Dbáme na správnosť prepisu a tvary písmen. Podľa potreby úlohu rozšírime o prepis ďalších slov na tabuľu alebo do písanky.

Strana 77

77 / 7

Úloha nadväzuje na predchádzajúcu úlohu. Náročnosť narástla tak, že písmená, z ktorých sa slovo skladá, sú nepravidelne uložené v obrázku pavučiny. Žiaci zložia z písmen slová, povedia ich nahlas a vpíšu do plôšok.

Riešenie: *pes*, *osa*, *mama*, *jama*, *Maja*

77 / 8

a) Žiaci postupne čítajú vety (odporúčame ich prečítať opakovane). Z obsahového hľadiska na seba nadväzujú len čiastočne. Zaujímavá je súvislosť medzi posledným slovom vety a prvým slovom nasledujúcej vety.

b) Predpokladáme, že niektorý žiak si opísanú vlastnosť textu všimne a upozorní na ňu. Ak sa tak nestane, upozorníme na ňu my. Po odhalení spôsobu utvorenia textu žiaci týmto hravým spôsobom vymyslia ďalšie vety.

V časti úlohy c) žiaci napíšu vetu, ktorú navrhli ako pokračovanie textu. Niektoré slová môžu nahradiť obrázkom a pomáhať si nápovednými obrázkami. Oceníme ich úspešnosť.

Riešenie: *V jame je HUPS.*

Hupsova úloha

Úloha je zameraná na písanie slov s novým písmenom. Žiaci môžu písať slová spamäti alebo odpísať zo šlabikára.

Didaktické hry

Vety spia

Cieľ: Zoradiť správne slová do viet, precvičiť čítanie viet.

Postup: Učiteľ napíše na kartičky vety, každé slovo zvlášť a rozdá ich žiakom. Každá veta by mala byť napísaná inou farbou alebo iným typom písma. Najvýhodnejšie je, aby mal každý žiak jedno slovo. Žiaci slová najskôr prečítajú. Potom učiteľ (maňuška Hupsa) povie: *Vety spia, ale zobudí sa modrá veta.* Žiaci, ktorí majú modré slová, prídu pred tabuľu a zoradia sa tak, aby vytvorili vetu. Ostatní žiaci vetu prečítajú. Hru môžeme spraviť náročnejšou tak, že povieme jedno slovo z vety (veta, v ktorej je slovo pes...), žiak s daným slovom ukáže ostatným jeho farbu (typ písma) a podľa toho prídu pred tabuľu ďalší žiaci so slovami rovnakej farby a zostavia vetu.

Paličky pomocníčky

Cieľ: Precvičiť delenie slov na slabiky.

Postup: Každý žiak dostane na kartičke napísané známe slovo (alebo slovo napíše sám) a malé paličky (špáradlá). Pomocou paličiek rozdelí svoje slovo na slabiky.

Pri každej hre použijeme maňušku Hupsa – Hups pomáha alebo kontroluje prácu žiakov...

Písanie

Písanie, 3. zošit, strany 22 – 27

Strana 22

Na okraji strany sa nachádza nápovedný obrázok (prsteň) a všetky tvary písmena *P*. Žiaci ich prečítajú a určia (podľa farebného odlíšenia), ktorý tvar sa budú na dvojstrane učiť písať.

V hornej časti strany sa podľa znázorneného postupu učia kresliť zajačika. Dbáme na dodržiavanie daného postupu rovnako, ako o to dbáme pri písaní písmen.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar veľkého písaného písmena *P*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní.
Žiaci tvar písmena niekoľkokrát obtiahnu ceruzkami rôznych farieb.

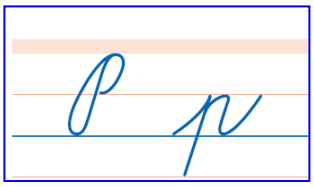

V pravej časti strany sa opäť nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú predovšetkým písmená, ktoré obsahujú podobné tvarové prvky, aké má písmeno *P*. Žiaci identifikujú písmeno *P* a plôšky s ním vyfarbia. Na riešenie úlohy je dôležité, aby vnímali rozdiely v tvaroch písmen.

Strana 23

Nácvik písmena *P* sa realizuje napísaním dvoch súborov riadkov. Po nácviku tvaru písmena v hornej časti si žiaci precvičia písanie slabík.
Slabiky začínajúce písmenom *P* sa nepíšu jednoťažne. Žiakov treba na túto skutočnosť upozorniť a dôkladne im vysvetliť postup pri písaní.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Môžu hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní slabík.

Strana 24

Žiaci prečítajú všetky tvary písmena *P* na okraji strany a určia (podľa farebného odlíšenia), ktorý tvar sa budú na dvojstrane učiť písať.

V hornej časti strany sa podľa znázorneného postupu učia kresliť zajačika. Pri kreslení dbáme na dodržiavanie zakresleného postupu. Kreslenie možno doplniť slovným opisom postupu kreslenia.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar malého písaného *p*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní.
Žiaci tvar písmena niekoľkokrát obtiahnu ceruzkami rôznych farieb.

V pravej časti strany sa opäť nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú vpísané rôzne písmená, zložené z podobných tvarových prvkov ako *p*. Žiaci odlíšia tvary písmena *p* a plôšky vyfarbia.

Strana 25

Nácvik písmena *p* sa realizuje v dvoch samostatných blokoch. V prvom sa žiaci naučia písať tvar písmena *p* a v druhom slabiky, ktoré sa ním začínajú. Odporúčame, aby jednotlivé bloky vypísali žiaci v odlišnom čase.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov) a toho, ako vnímajú vlastnú úspešnosť pri písaní. Odporúčame, aby učiteľ bližšie špecifikoval predmet sebahodnotenia. Žiaci môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní primeraných medzier medzi slovami, písmenami.

Strana 26

Na strane sa nachádzajú dva štvorriadkové súbory určené na nácvik písania jednoslabičných a dvojslabičných slov. Odporúčame, aby ich žiaci vypísali v samostatných časoch. Pri písaní dbáme na dodržiavanie správneho tvaru písmen a primerané odstupy.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov) a toho, ako vnímajú vlastnú úspešnosť pri písaní. Odporúčame, aby učiteľ bližšie špecifikoval predmet sebahodnotenia. Žiaci môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri písaní dĺžňov v správnej veľkosti a so správnym sklonom.

Strana 27

Strana je zameraná na nácvik písania viet. Nachádzajú sa na nej dva súbory riadkov. V prvom súbore žiaci prepisujú vety písaným a v druhom tlačeným písmom. Odporúčame, aby ich prepisovali v samostatných časoch. Pri prepise tlačeným písmom upozorníme žiakov, aby používali tvary písmen, ktoré sa naučili písať v šlabikári (bezpätkové písmo). Vo vetách je použité zámerne pätkové písmo, aby si uvedomili, že tento typ písma sa používa v knihách, ale pri prepise používame mierne odlišný typ písma. V prípade potreby môžeme zvoliť prepis tlačeného písma na písané, aby si žiaci precvičili aj tento typ úloh.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov) a toho, ako vnímajú vlastnú úspešnosť pri písaní. Odporúčame, aby učiteľ bližšie špecifikoval predmet sebahodnotenia. Žiaci môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správneho sklonu písma alebo správnych tvarov tlačeného písma.

Pracovný zošit

Strana 13

Nápovedný obrázok a zviera POMORNÍK

Po pomenovaní nápovedného obrázka si žiaci prezrú obrázok pomorníka, pomerne neznámeho vtáka, a pokúsia sa prečítať jeho názov. Potom podľa svojich individuálnych schopností prečítajú krátky text (prípadne si ho vypočujú) a zreprodukujú informáciu z textu. V texte môžu zakrúžkovať hlásku *p*.

13 / 1

V úvode riešenia úlohy žiaci prečítajú slová napísané na kartičkách. Okrem slova *PEXESO* sú zložené výhradne zo známych písmen. Slová tvoria dvojice (ako pri hre pexeso), pričom nie sú napísané rovnakým typom písma. Žiaci si tak precvičia čítanie písaného a tlačeného písma. Nájdu dvojice kartičiek s rovnakými slovami a vyfarbia ich rovnako.

13 / 2

Pred riešení úlohy treba žiakom zdôrazniť, že budú pomenúvať činnosti, ktoré vykonávajú zvieratá na obrázku. Odporúčame formulovať otázku – *Čo robí?* Slová odporúčame písať na tabuľu.

Riešenie: *visí*, *pije*, *spí* a *máva*

13 / 3

Žiaci hľadajú v tabuľke, vo vyznačených smeroch, zadané slová. Plôšky s písmenami vyfarbujú. Úlohu odporúčame riešiť aj na tabuľu. Po jej vyriešení sa pokúsia zdôvodniť, prečo je v tabuľke zvýraznené slovo *PÍSMO*.

13 / 4

Cieľom úlohy je rovnomerné precvičenie písania veľkých, malých, tlačených aj písaných tvarov písmena *p*.

Strany 78 – 80

Pojmová mapa

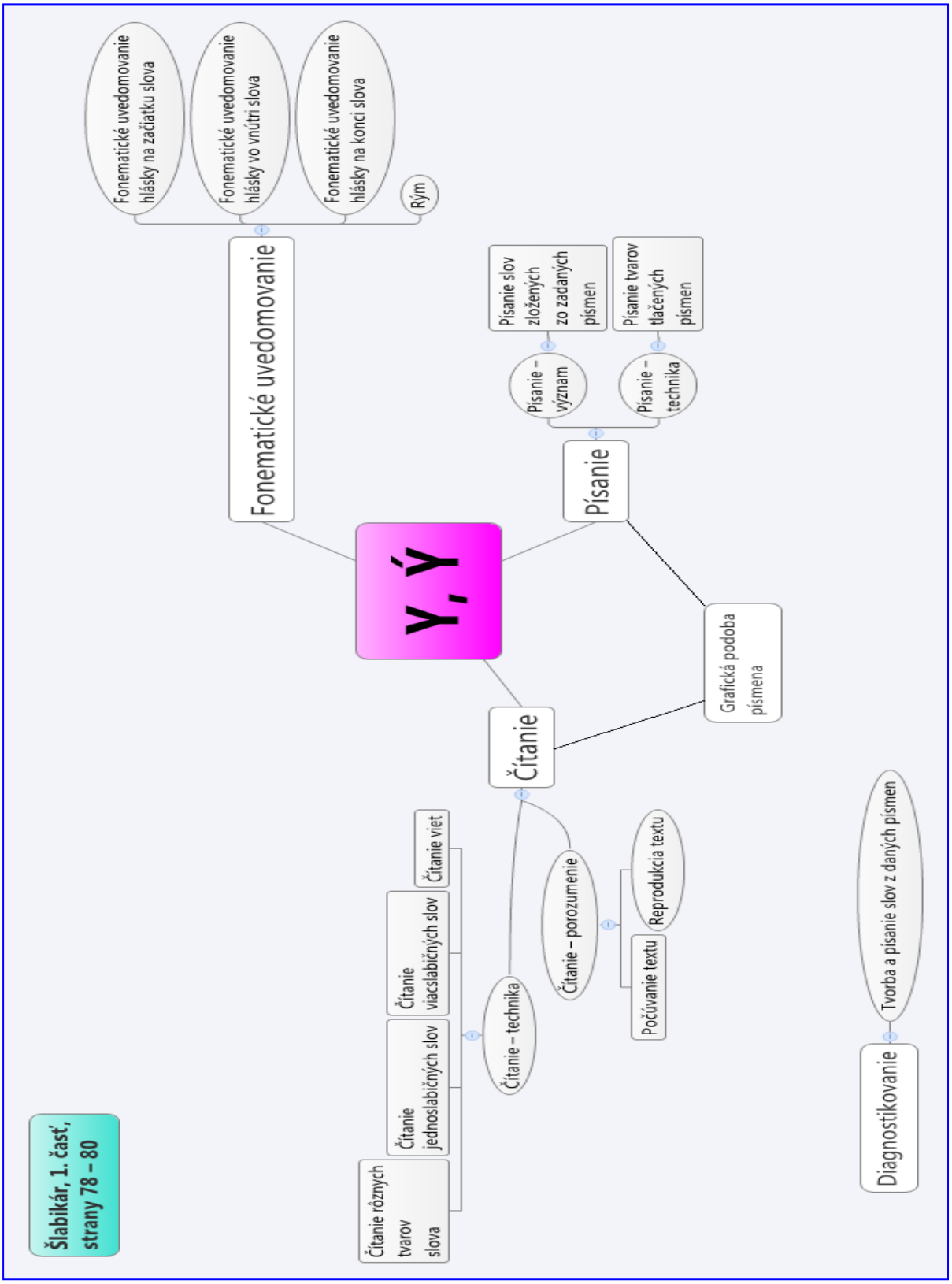

Náhľady strán zo šlabikára

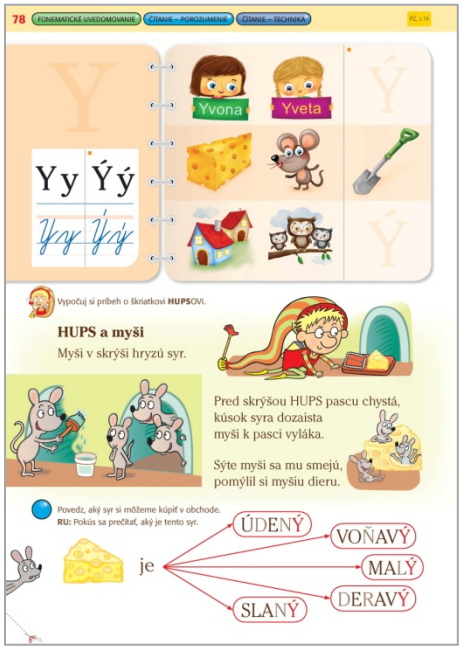

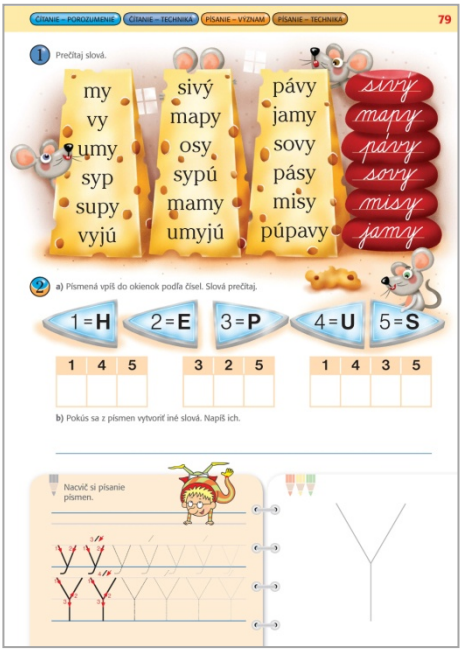

Tematické zameranie strán

Hlásky a písmená *Y*, *y*, *Ý*, *ý*, čítanie slov a viet

Motivačné zameranie strán

Myšky. Oslava

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 75
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 76
Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu 77

Prierezové témy

Environmentálna výchova

Medzipredmetové vzťahy

Prírodoveda (živočíchy)

Y, Ý

Strana 78

Nápovedný obrázok a tvary písmen

V slovenčine nepoužívame slovo, ktoré by sa začínalo písmenom *Y*, preto k nemu nie je priradený žiadny nápovedný obrázok. Je dôležité žiakom vysvetliť, že graféma *y* je zápisom fonémy, ktorú zapisuje aj graféma *i*. Jeden zvuk teda zapisujeme dvomi písmenami. Upozorníme ich aj na to, že pre správny zápis používame rôzne pravidlá, s ktorými sa budú v škole postupne oboznamovať. Nápovedné obrázky sú rozdelené na dvojicu pre

krátku samohlásku a jeden obrázok k dlhej samohláske. Slová, ktoré sa začínajú samohláskou *Y*, sú v slovenčine len vlastné mená, preto sú na obrázkoch dievčatá s ceduľkami, na ktorých majú napísané mená. Pre dlhú samohlásku sme nápovedný obrázok nemohli vybrať, pretože takéto slovo neexistuje. Podobná situácia je pri nápovednom obrázku k *Ý* na konci slova. Po prezentácii súboru obrázkov k fonematickému uvedomovaniu ukážeme žiakom všetky tvary písmena *Y*.

HUPS a myši

Vo veršovanom texte je vyrozprávaný príbeh o Hupsovej snahe vylákať myši z ich úkrytu. Pointa textu nie je ukrytá len v samotnom texte, ale aj v ilustrácii – myšky nakreslili na stenu rovnakú dieru, akou sa vchádza do ich skrýše, aby Hupsa pomýlili. Žiaci si vypočujú príbeh a pokúsia sa dej textu zreprodukovať. Pri reprodukcii zistíme, či si všimli aj informácie zaznamenané len v ilustrácii. Ak áno, svedčí to o dobrom porozumení textu a uvedomení si vzťahu ilustrácie a textu. Ak nie, je potrebné ich na ilustráciu upozorniť.
V nadväznosti na text žiaci prečítajú, aké vlastnosti môže mať syr, ktorý si môžeme v obchode kúpiť a ktorý myškám tak chutí. Dokončia vety prečítaním všetkých prídavných mien. Úloha je rozširujúca, pretože v slovách sa nachádzajú aj písmená, ktoré poznajú len z prípravného obdobia. Sú odlíšené sivou farbou. Pri čítaní môžu žiaci používať nápovedné obrázky.

Strana 79

79 / 1

Cieľom úlohy je čítať jednoslabičné, dvojslabičné a viacslabičné slová. Slová sú v stĺpcoch odlíšené podľa náročnosti. Možno ich čítať po stĺpcoch alebo po riadkoch (žiaci čítajú slová rovnako náročné na čítanie alebo slová s narastajúcou náročnosťou na čítanie). Slová odporúčame čítať opakovane, v závislosti od individuálnych schopností žiakov.

79 / 2

a) Pri riešení úlohy žiaci utvoria slová podľa uvedenej šifry. Predpokladáme, že tento spôsob pozitívne ovplyvní ich motiváciu.
Riešenie: *hus*, *pes*, *Hups*
b) V časti úlohy žiaci navrhnú ďalšie slová zložené z daných písmen. Môžu ich napísať písmenami alebo pomocou uvedenej šifry. Výber spôsobu riešenia svedčí o kvalitách schopností žiaka.
Možné riešenia: *pas*, *sup*, *pehu*, *puse*

Tvar tlačeného písmena

Cieľom úlohy je, aby sa žiaci naučili správne písať písmená *y*, *ý* a *Y*, *Ý*. V pravej časti strany je úlohou žiakov dokresliť tvar písmena tak, aby vznikol obrázok. Odporúčame porovnať obrázky žiakov a oceniť ich tvorivosť.

Strana 80

80 / 3

Uvedomenie si podobnosti rovnakých častí v rôznych tvaroch slova do určitej miery pomáha žiakom pri čítaní. Žiaci čítajú slová a priraďujú k sebe vyfarbením balónov tie, ktoré sú rôznymi tvarmi jedného slova. Pri vyfarbovaní si uvedomia, ktoré písmená sú v slovách rovnaké a ktoré odlišné.

80 / 4

Obsah textu je veľmi jednoduchý, preto sa môžeme zamerať na zdokonaľovanie techniky čítania (napr. plynulosť, správnosť, klesanie hlasu na konci viet a pod.). Pred samotným čítaním môžu žiaci zvislými čiarami oddeliť slabiky v slovách. Skontrolujeme správnosť rozdelenia slov, najmä slova *SYPEME*. V súlade s individuálnymi schopnosťami žiakov čítame text opakovane.

80 / 5

Riešenie úlohy nadväzuje na úlohu 2 na predchádzajúcej strane. Žiaci môžu časť úlohy vyriešiť spoločne, časť samostatne. Po vyriešení úlohy je dôležité prečítať utvorené slová a skontrolovať správnosť riešenia.
Riešenie: napr. *sovy*, *sovu*, *sove*, *vije*, *pusy*, *mapy*, *pivo*, *pas*, *moji*, *moju*, *Sise*, *osa*, *Samo*, *Ema*

Hupsova úloha

Úloha je zameraná na písanie slov s novým písmenom. Žiaci môžu písať slová spamäti alebo ich odpísať zo šlabikára.

Didaktické hry

Hľadaj dvojice

Cieľ: Priradiť slová do dvojíc podľa významu.
Postup: Učiteľ napíše na kartičky slová z úlohy 3 na strane 80 a rozdá ich žiakom. Potom položí maňušku Hupsa k niektorému žiakovi, ten prečíta svoje slovo z kartičky a povie, že si hľadá kamaráta – dvojicu (napr. jama – jamy). Rozšírením hry môže byť tvorenie viet s použitím dvojice slov.

Slovostroj
Cieľ: Vytvoriť čo najviac slov z daných písmen.
Postup: Učiteľ pripraví kartičky so všetkými písmenami z 1. časti šlabikára. Žiaci môžu pracovať spoločne alebo v skupinách. Skladajú slová z písmen na kartičkách (predstavujú stroj na slová). Vytvorené slová môžu zapisovať, aby ich mohli porovnať s ostatnými skupinami.

Pri každej hre použijeme maňušku Hupsa – Hups pomáha alebo kontroluje prácu žiakov...

Písanie

Písanie, 3. zošit, strany 28 – 32

Strana 28

Na okraji strany sa nachádzajú všetky tvary písmena *Y*. Žiaci ich prečítajú a určia (podľa farebného odlíšenia), ktorý tvar sa budú na dvojstrane učiť písať.

V hornej časti strany sa podľa znázorneného postupu učia kresliť tuleňa. Pri kreslení dbáme na dodržiavanie zakresleného postupu.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar veľkého písaného písmena *Y*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní.
Žiaci tvar písmena postupne obťahujú ceruzkami rôznych farieb.

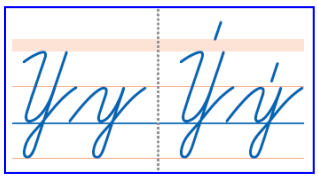

V pravej časti strany sa nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú písmená zložené z podobných tvarových skupín. Žiaci pozorujú písmená a vyfarbia len plôšky s písmenom *Y*.

Strana 29

Nácviku písania písmena *Y* treba venovať väčšiu pozornosť. Slová začínajúce písmenom *y* alebo *Y* nie sú v slovenčine veľmi frekventované. Je preto dôležité tvar tohto písmena viac precvičovať. Na nácvik sa zameriavajú dva bloky riadkov na prepis. V prvom bloku sa žiaci naučia písať tvar písmena *Y* a v druhom precvičujú tvar písmena v kombinácii s inými písmenami, ktoré za začínajú rovnakým tvarovým prvkom.

Sebahodnotenie
Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Odporúčame im zadať presnú inštrukciu, na čo sa majú pri sebahodnotení zamerať. Môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správneho sklonu všetkých častí písmen.

Strana 30
Na okraji strany sa nachádzajú všetky tvary písmena *Y*. Žiaci ich prečítajú a podľa farebného odlíšenia určia, ktorý tvar sa budú na dvojstrane učiť písať.

V hornej časti strany sa žiaci učia podľa znázorneného postupu kresliť tuleňa s loptou. Slovne opíšu postup pre kreslení a obrázok nakreslia. Dbáme na dodržiavanie zakresleného postupu.

V ľavej spodnej časti strany sa nachádza tvar malého písaného *y*, ktorý je doplnený šípkami vyjadrujúcimi postupnosť pri jeho písaní.
Žiaci tvar písmena niekoľkokrát obtiahnu ceruzkami rôznych farieb.

V pravej časti strany sa opäť nachádza tabuľka s písmenami. V plôškach sú vpísané rôzne písmená, zložené z podobných tvarových prvkov ako *y*. Žiaci odlíšia tvary písmena *y* a plôšky s týmto písmenom vyfarbia.

Strana 31
Nácviku písania písmena *y* sú venované dva bloky riadkov. V prvom si žiaci osvoja písanie tvaru písmena *y* a v druhom písanie tohto písmena v slabikách a slovách. Pri písaní slabiky *sy* a slova *sovy* žiakom zdôraznime postup pri spájaní písmena *y* so spoluhláskami *s* a *v*.

Sebahodnotenie
Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Odporúčame im zadať presnú inštrukciu, na čo sa majú pri sebahodnotení zamerať. Môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri dodržiavaní správneho tvaru písmen.

Strana 32
Na strane sa nachádzajú dva štvorriadkové bloky zamerané na nácvik písania slov, v ktorých je písmeno *y*. Odporúčame, aby bloky riadkov žiaci

napísali v samostatných časoch. Pracovať môžu aj samostatne. Pri písaní dbáme na dodržanie správnych tvarov písmen.

Sebahodnotenie

Po skončení práce na strane žiaci vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (pozri s. 29 a s. 123 metodických komentárov). Odporúčame im zadať presnú inštrukciu, na čo sa majú pri sebahodnotení zamerať. Môžu napríklad hodnotiť svoju úspešnosť pri správnom písaní bodky nad písmenom *i*.

Pracovný zošit

Strana 14

Nápovedný obrázok a zviera HYENA

Tak ako v šlabikári, ani v pracovnom zošite sa nenachádza nápovedný obrázok k hláske *Y*. Žiakom túto skutočnosť pripomenieme. Prezrú si obrázok hyeny a pokúsia sa prečítať názov zvieraťa. V súlade so svojimi individuálnymi schopnosťami sa pokúsia text prečítať (prípadne si ho vypočujú).

14 / 1

Obrázky k úlohe tvoria dvojice, ktoré môžeme pomenovať jednotným alebo množným číslom (stolička – stoličky). Po pomenovaní obrázkov žiaci vyfarbia tie, ktorých pomenovania sú zakončené na *y* (nachádza sa na nich viac predmetov). Úlohu môžu riešiť aj samostatne.

14 / 2

Na obrázku sa nachádzajú dvojice objektov. Žiaci ich pomenujú a názvy napíšu do riadkov (*sovy, osy, misy*). Slová odporúčame napísať aj na tabuľu. Upozorníme žiakov, že sú zakončené na *y*.

14 / 3

Cieľom úlohy je rovnomerné precvičenie písania veľkých, malých, tlačených aj písaných tvarov písmena *y*.

Opakovanie 1 (A – Y)

15 / 1

Pri vyfarbovaní obrázka žiaci priraďujú farbu k plôške v obrázku podľa názvu farby pri písmene. Odporúčame, aby pracovali samostatne.

15 / 2

Cieľom úlohy je, aby sa žiaci pokúsili utvoriť jednoduché vety o obrázku. Úlohu treba riešiť najskôr ústne. Formulujeme požiadavku, aby sa veta skladala z troch slov. Vety možno písať na tabuľu. Prepis do pracovného zošita urobia žiaci samostatne.

15 / 3

Dvojsmerovku žiaci riešili aj na strane 13. Podľa svojich individuálnych schopností môžu pracovať aj samostatne. Nevyfarbené písmená napíšu do riadka.

Riešenie: *PÚPAVA*